

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดคดีอาญาในประเทศไทย

โรจน์ ศรีวิวัฒน์, สุจิตตา สุระภี และบังอร กุมพล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความแตกต่างของการเกิดคดีอาญาที่รับแจ้งและจับกุมได้ในระดับภูมิภาค ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดคดีอาญาแต่ละประเภท เพื่อนำไปพยากรณ์จำนวนคดีอาญาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานสถิติแห่งชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์ปัจจัยและการวิเคราะห์การถดถอย โดยสรุปผลได้ดังนี้คือ

ในระดับประเทศ คดีอาญาที่รับแจ้งมากที่สุดคือ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน รองลงมาคือ คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ ส่วนคดีที่จับกุมได้มากที่สุดคือ คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย

ในระดับภูมิภาค จังหวัดที่มีการเกิดคดีอาญามากที่สุดในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล คือ กรุงเทพฯ ในเขตภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพฯและปริมณฑล) คือ ลพบุรีและสระบุรี เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดชลบุรี เขตภาคตะวันออก คือ จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี ตามลำดับ เขตภาคเหนือ คือ จังหวัดเชียงใหม่ เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดนครราชสีมา ภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบจำนวนคดีอาญาโดยเฉลี่ยในระดับภูมิภาค ผลปรากฏว่า ภูมิภาคที่แตกต่างกันจะมีจำนวนคดีอาญาโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ คดีอาญาประเภทคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน คดีที่น่าสนใจ และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ยกเว้น คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ จะมีจำนวนคดีโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดคดีอาญาสามารถจัดได้เป็น 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านประชากรและเจ้าหน้าที่ตำรวจ(F_1) ปัจจัยด้านการครองชีพ(F_2) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ(F_3) โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในคดีอาญาแต่ละประเภทได้ดังนี้

$$\text{ประเภทคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ}(Y_1) \text{ คือ } \hat{y}_1 = e^{4.341+0.421F_1+0.162F_3}$$

$$\text{ประเภทคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ}(Y_2) \text{ คือ } \hat{y}_2 = e^{5.868+0.453F_1+0.180F_2+0.113F_3}$$

$$\text{ประเภทคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน}(Y_3) \text{ คือ } \hat{y}_3 = e^{6.272+0.521F_1+0.234F_3}$$

$$\text{ประเภทคดีที่น่าสนใจ}(Y_4) \text{ คือ } \hat{y}_4 = e^{5.727+0.595F_1+0.289F_3}$$

$$\text{ประเภทคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย}(Y_5) \text{ คือ } \hat{y}_5 = e^{8.150+0.510F_1}$$